СВОБОДА
LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Рôкъ V. | Мт. Кармель, Па. Пятниця 1-го Сѣчня 1897. | Число 1.

Календарь.

Сѣчень.

31	Ч.	Вонифатія муч.
1	П.	Игнатія богоносця
2	С.	Юліянія муч.
3	Н.	Св. ОТЦЕВЪ. Анастасіи
4	П.	10 мучениковъ въ Критѣ
5	В.	Навечеріє Р. Хр.; Евгенія.
6	С	РОЖДЕСТВО ХРИСТОВЕ

Змѣстъ.

Вôдъ Редакціи.

1) Всѣмъ нашимъ дорогимъ пренумераторамъ и читателямъ, якъ также всѣмъ Русинамъ въ Сполученыхъ Державахъ, въ Канадѣ и въ Бразиліи желаємо веселыхъ и щасливыхъ святъ! **Христосъ раждаєть ся!**

2) Всѣхъ нашихъ пренумераторôвъ просимо о центы, котрі намъ за „Свободу“ належать ся!

Каждый чесный и ретельный чоловѣкъ певно пришле за газету.

3) Вôдъ нового 1897 року члены „Союза“ мусять платити не одного, але два доляры за „Свободу“, такъ якъ каждый предплатникъ. Не можна обстати — грошей на газету выходить дуже много. Навѣть папѣръ коштує больше, якъ одного доляра.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

По повроч[illegible] засѣданю Выдѣлу „Союза“.

Заповѣджене поврочне засѣдане Выдѣлу „Руского-Народного Союза“ вôдбуло ся въ Mt. Carmel, дня 29. м., на котрôмъ були присутнї майже всѣ члены Выдѣлу. Справоздане секретаря „Союза“ зъ дѣяльности Выдѣлу за минувшій пôвроку зробило на всѣхъ присутныхъ задоволяюче враженє. Помимо що въ тôмъ пôврôцѣ адмiнiстрацiйнôмъ каса нашого товариства мала великї выдатки, що выдане календаря, зготовлене вôдзнакъ, статутôвъ, деклярацiй, грамотъ, выплачене одного посмертного, перевысшило суму **$1170;** въ касѣ нашого товариства липилась ще поважна сума около **2000** дол. Довгъ членôвъ выносить самъ **$563.25.** Найбôльше вдоволило Выдѣлъ скорый взрôстъ нашого товариства, бо за часъ вôдъ гол. конвенцiи до теперь приступило до „Руско-Народного Союза“ новыхъ членôвъ **225.** Вправдѣ се не єсть заслуга Выдѣлу, лишь самыхъ нашихъ свѣдомыхъ членôвъ, особливо тыхъ секретарôвъ, котрі невтомимо трудять ся около розвою нашого товариства „Руско-Народный Союзъ“ не жалуючи анѣ своего труду, анѣ грошей, длятого тымъ больша подяка належить ся имъ вôдъ Выдѣлу. Слава имъ!

Честь належить ся тымъ нашимъ секретарямъ, котрі зрозумѣли ту велику правду: въ лучности сила, и всюды причиняють ся до розвою нашого товариства.

Выдѣлъ застановлявъ ся также надъ дальшими средствами розвою „Руско-Народного Союза“. Въ той цѣли припомнувъ оденъ проєктъ зъ головнои конвенціи, пôданый тогды пôдъ розвагу членамъ и делеґатамъ Проєктъ дуже легкій до перепровадженя:

По цѣлôй Америцѣ въ часѣ мясниць — по празнику Рождества Христового — вôдбувають ся забавы, балѣ и танцѣ. Рѣдко де здибле ся Братство, котре бъ въ тôмъ часѣ не справляло балю або якои иншои забавы въ свою користь. Пожитокъ зъ того немалый, бо при той случайности горнуть ся до Братства прочі одиницї, не належачї що до Братства, збогачуєсь каса его и организаціи. Однакъ выплывъ бы ще больше загальный пожитокъ, селибъ таке Братство якусь малу частину зъ доходу такого балю, чи забавы, призначило на желѣзный фондъ „Руско-Народного Союза“.

Примѣръ до такого патріотичного дѣла нехай намъ покажуть нашї неодѣненї члены зъ Olyphant, McAdoo и Shamokin. Нехай прочі братства и члены возьмуть ся до здѣйсненя того проєкту. Се не буде насъ богато стояти, а тымъ не потерпить богато ваше братство, а тымъ больше каждый членъ зъ особна, а если всѣ члены возьмемо ся за сповнене того проєкту, зробимо велику услугу нашой организаціи.

ХРИСТОСЪ РАЖДАЄТЬ СЯ!

Зъ убогои стайнѣ вефлеемской розноситъ ся днесь благовѣсть, радость для всего міра. Та радôсна вѣсть, же спасеніе роду людского, мовь блискавка пролетѣла свѣтъ и запалила душѣ и серця людскій до любови, згоды и гаразду.

Вже близько 1896 роковъ, якъ народивъ ся великій Спаситель роду людского, самъ Сынъ божій Христосъ. Черезъ тї всѣ вѣки обходили христіяне рôчницю Рождества Христового, якъ свое найбôльше свято, якъ початокъ своего вôдкупленя. Нынѣ по цѣлôй Руси гомонить радôсна пѣснь: Христосъ раждаєть ся!

Зъ вежъ церкви св. Володиміра въ старомъ рускомъ городѣ Кіевѣ розносить ся та сама пѣсня, котра передъ сотками лѣтъ въ тôмъ самôмъ городѣ принесла св. Крестъ для Руси. По степахъ непроходныхъ, куда колись уганялось хоробре козацтво и своєю грудею заступало цѣлу Европу передъ дикими ордами татарôвъ, по тыхъ степахъ нынѣ спѣвають нашї братя радôсну пѣснь: Христосъ раждаєть ся и уповаючи на Христа сподѣють ся волѣ и свободы въ державѣ, котра неволить нашихъ братôвъ.

Христосъ раждаєть ся спѣвають вразъ зъ нами нашї родичѣ, браты, кревнї и знакомї въ Галичинѣ, Угорщинѣ и на Буковинѣ и въ имя Христа нарожденного борять ся противъ насилія, лжи и неволеня шляхтою и вельможными панами.

Христосъ раждаєть ся спѣвають тї бѣднї нашї пастухи, котрыхъ Христосъ самъ выбравъ за першихъ своихъ проповѣдниковъ своего Имени.

За моремъ, за широкимъ безоднымъ океаномъ кочуємо мы братя и вѣрнї своей батьковской вѣрѣ спѣваємо на чужинѣ, въ краю волѣ Христосъ раждаєть ся!

По нашихъ церквахъ, здвигненыхъ нашимъ горячимъ потомъ, вытаємо мы радôсно ту пречудесну хвилю. Якъ-бы въ рôднôмъ краю, якъ-бы на батьковскôй землѣ, бо въ своихъ власныхъ хатахъ спѣваємо мы веселї коляды; щасливї, бо въ своихъ церквахъ и въ своихъ хатахъ.

На далекôй пôвночи, въ Канадѣ посередъ снѣгôвъ и морозôвъ въ новыхъ хатахъ и шалашахъ пороскиданї по великихъ просторахъ, безъ церковь и священниковъ, спѣвають нашї братя Христосъ раждаєть ся!

И въ нещастнôй Бразиліи, котра пожерла тысячѣ нещасливыхъ жертвъ нашихъ бѣдныхъ братôвъ, розносить ся пѣсня: Христосъ раждаєть ся — пѣсня, котра по всѣ вѣки буде стерегчи насъ вôдъ вынародовленя, бо пѣсня, котра розносить ся зъ нашихъ рôдныхъ церковь, а не зъ чужихъ костелôвъ. И въ имя тои высокои народнои идеи витаємо нашихъ братôвъ въ Бразиліи пѣснею:

Христосъ раждаєть ся.

Тай тою радôсною пѣснею витаємо мы всѣхъ нашихъ Русиновъ на всѣхъ просторахъ Европы и Америки, а передовсѣмъ нашихъ братôвъ въ Спол. Державахъ. Тымъ желаємо зъ цѣлого серця добра, згоды, любови тай красшои долѣ на вольной земли.

Зъ днемъ Рождества Спасителя най воцарить ся въ нашихъ серцяхъ любовь — та велика сила, котру лишивъ намъ въ заповѣтѣ Христосъ. Зъ днемъ того великого свята най зникнуть зъ лиця землѣ всякй роздоры, споры, незгоды, крамолы — най згода, правда и любовь мѣжь дѣтьми однои Матери запануе мѣжь нами, а тогды достойными устами заспѣваємо радôсно:

Христосъ раждаєть ся.

ВЖЕ ВЫЙШОВЪ
ПЕРШІЙ РУСКО-АМЕРИКАНСКІЙ КАЛЕНДАРЬ „СОЮЗА“
НАКЛАДОМЪ ТОВАРИСТВА „СОЮЗЪ“
Впорядивъ: **Несторъ Дмитрôвъ**
Mt. Carmel, Pa. 1897.

Обширна книга, 15 аркушôвъ друку; повѣсти, научнї статьи, поезіи — смѣхъ и правди, адресарь всѣхъ братствъ, парохій и священниковъ. Портреты церковь, плебаній и найзнаменитѣйшихъ рускихъ патріотôвъ.

Въ хатѣ каждого письменного американского Русина повинна та книжка находити ся.

Можна достати за **55** цнт. зъ пересылкою почтовою у
Rev. Nestor Dmytriw
Mt. CARMEL, PA.

Въ редакціи „Свободы“ можуть достати Веч. ОО. Духовнї по 1 цнт. за екземпляръ:

1) Extractus matriculæ copulatorum.
2) Extractus matriculæ baptisatorum.
3) Extractus matriculæ defunctorum.

Една, Алберта 22. дец. 1896.

Христосъ раждаєть ся!

Дорогї Братя Русины изъ Сполуч. Державъ!

Въ короткôмъ часѣ дождемо ся торжественного праздника Рождества Христового. О якъ щасливї люде, котрї разомъ зъ цѣлою родиною дѣлять ся въ Святый вечеръ просфорою и желають собѣ взаимно щастя, здоровля и всего доброго, однакъ мы изгнанники изъ своеи вôтчины яко братя Русины будьмо хотяй духомъ въ купцѣ и пожелаймо собѣ всего доброго въ той торжественный день Святого вечера (Колядьі); дай Боже, щобы и за рôкъ всѣ мы въ здоровлю дѣлили тую радостну вѣсть Рождества Христового.

У насъ въ Канадѣ (Алберта) цѣлый Листопадъ були сильнї морозы, не одинъ несвѣдомый Русинъ ноги и уха вôдморозивъ, але за тое цѣлый майже Груденъ есть цѣлкомъ тепло, що не разъ у насъ въ Галичинѣ есть о много зимнѣйше.

Дуже намъ прикро, що до теперь не маємо своєи церкви и свого священника, не будемо мы сего року чути на Рождество Христово чудесного руского церковного спѣву „Рождество Твое Христе Боже нашь“, однакъ щожь дѣлати, мы очекуємо, що мають еще гдекотрї зъ Васъ, дорогї Братя на весну приѣхати, щобы побольшити число русиновъ въ Канадѣ, прото вôдзываюсь до Васъ дорогї Братя, щобысте на весну ѣдучи до насъ, не дались здрадити въ Виннипегу одному знакомому вже Ляшкови Комарнѣцкому, котрый всѣхъ рускихъ емигрантôвъ намовляє, щобы зоставались

(Продовжене на другôй сторонѣ.

БРАНКА РЕКРУТОВЪ.

ГРАФА ЛЬВА ТОЛСТОГО.

(Переклавъ зъ великоруского М. Ст.)

Зъ початкомъ Падолиста, переѣзджаючи черезъ Тулу,*) побачивъ я передъ дверми мѣйского уряду дуже добре знакому менѣ товпу, въ загальнôмъ шумѣ котрои чути було захриплї голосы мущинъ и хлипаня жѣнокъ и матерей. То була бранка рекрутôвъ. Я николи не могъ перейти коло того зрѣлища, не задержавшись: то якъ-бы притягає мене мимоволѣ. Я замѣшавъ ся помѣжь ту товпу, розглядаючись, розпытуючись и бувъ пораженый свободою, зъ якою середъ бѣлого дня, въ самôмъ осередку мѣста сповняєсь той страшный проступокъ.

Якъ кождого року, такъ и 1. Падолиста, по всѣхъ мѣстахъ и селахъ Россіи, зъ еѣ 100 миліоннымъ населенемъ, вôйты зôбрали всѣхъ молодыхъ людей приписаного вѣку, часто власныхъ сынôвъ, и повезли ихъ до мѣста. Черезъ цѣлу дорогу рекруты пили, а старшї не перешкаджали имъ пити длятого, бо було-бы то занадто строгимъ заборонити имъ опоморочувати собѣ розумъ виномъ, коли ѣдуть на такъ безумне дѣло, оставляючи жѣнки, матери и всьо имъ дороге лишь длятого, щобъ стати ся пасивнымъ орудіємъ убиваня. И отъ они ѣдуть въ саняхъ, кричать, розывають ся, спѣвають, бють ся, проводять ночь въ шинкахъ. Ранкомъ додали собѣ вôдваги кôлькома келишками горѣвки и зôбрались передъ управою. Всѣ они стоять въ новыхъ пôвкожушкахъ, зъ хустинами наоколо шиѣ, зъ очима опухлыми вôдъ піятыки. Однї зъ нихъ кричать дико, щобъ очунятись; другї спокôйнї и смутнї, они тулять ся до дверей, ожидаючи свои черги, окруженї матерями и жѣнками, зъ очима повными слезъ; третї тыснуть ся въ присѣнку присуствія*). Пôдчасъ того въ серединѣ спѣшно иде робота. Дверѣ скоро отвирають ся и сторожь кличе Петра Сидорова. Дрожачи, крестячись закликаный входить въ маленьку комнатку зъ шклянными дверми, де роздягають ся новобранцѣ. Товарища Петра Сидорова, вôдобрали. Вôнъ зъ трясучими ся губами и цѣлковито голый, що йно выскочивъ зъ салѣ присуствія и чимъ скорше одягає ся. Сидоровъ вже чувъ, та й по твари его товариша познати, що его взяли. Вôнъ хоче ся его щось спытати, но его наганяють и наказують єму скорше роздягати ся. Вôнъ здоймає пôвкожушокъ, чоботы, роззуваючи одну ногу другою, скидає камизельку, здоймає сорочку, вывертаючи ю на выворôтъ и спочений, дрожачи на цѣлôмъ тѣлѣ, цѣлковито голый, выдаючи зъ себе запахъ тютюну, вина и поту и не знаючи, де дѣти свои мускулярнї руки, входить до салѣ присуствія. Въ сали, на замѣтнôмъ мѣсци, въ позолоченыхъ рамахъ висить портретъ царя Императора, въ царскôй одежи, зъ ланцухомъ на шиѣ, а въ кутику находить ся маленькій образокъ Іисуса Христа въ хитонѣ и терновôмъ вѣнци. По серединѣ салѣ стоить стôлъ, накрытый зеленымъ сукномъ, на котрôмъ лежать папери, а въ серединѣ его стоить трикутна таб личка, такъ звана „зеркало правды“. Наоколо стола зъ спокôйнымъ, невиннымъ видомъ лиця сидять члены присуствія: оденъ курить папироса, другій переписує якйсь папери. — Якъ лишь Сидоровъ вôйшовъ, зблизивъ ся до него сторожь, поставивъ его пôдъ мѣру, пôднявъ пôдбородокъ и упорядковавъ его ноги. Членъ, куривший папироса — то лѣкарь. Не заглядаючи Сидоровови въ очи, вôнъ зъ обридженемъ дотыкає тѣла рекрута, мѣрить его, прислухує ся, приказує сторожеви отворити єму ротъ, каже єму дыхати, говорити. Одинъ зъ членôвъ записує. Въ кôнци, не заглянувши нѣ разу въ лице Сидоровови, лѣкарь говорить: „Здалый — слѣдуючій!“ — и зъ умученымъ видомъ сѣдає. Зновь жовнѣръ штуркає рекрута, непокоить его. Сидоровъ чимъ скорше одягає ся въ сорочку, не могучи въ жаденъ спосôбъ трафити въ рукавы, скоро запинає штаны, натягає чоботы, шукає свои хустины, шапки, бере пôвкожушокъ пôдъ паху и его вводять въ слѣдуючу комнату присуствія, перегородивши вôдъ другихъ лавкою. Тамъ чекають вôдобранї рекруты. Молодый чоловѣкъ, мужикъ, якъ и они, но зъ дальнои губерніи и вже жовнѣръ, заосмотреный оружіємъ зъ вôстремъ на кôнци, слѣдить за Сидоровымъ, готовъ проколоти его на скрôзь, селибъ прійшла єму гадка утѣкати.

II.

Пôдчасъ того товпа батьковъ, матерей, жѣнокъ, придержована городовымъ*), непокоить ся при дверехъ, хотячи дознатись, кого взяли, а кого нѣ. Выходить рекрутъ, котрый говорить, що Петра взяли. Въ ту хвилю чути заводы молодои жѣнки Петра, для котрои слово „взяли“ означає розлуку на 4 або 5 лѣтъ, [illegible] житє солдатки, якъ и служницѣ, проходить въ розпустѣ. Но отъ въ той часъ заѣзджає передъ присуствіє чоловѣкъ одѣтый въ одѣжь, що его рôжнить вôдъ другихъ. Вôнъ зближає ся до дверей уряду; городовый торує єму дорогу черезъ товпу. То „батюшка,“*) що приѣхавъ приказувати новобранцямъ присягу. И той „батюшка“, котрого переконали, що вôнъ єдиный, выключный слуга Христа, и котрый самъ, [illegible] не видить окружаючои его лжи, входить до комнаты присуствія, де ждуть на него новобранцѣ. Вôнъ бере на себе, мѣсто одежи, дорогу ризу, вытягає зъ пôдъ неѣ свое довге волосе, отвирає то саме Евангеліє, въ котрôмъ заказано клясти, бере крестъ, кладе его на столецъ. Всѣ тї нещасливї, безпомôчнї и обдуренї люде повторяють за нимъ ложь, котру вôнъ читає выразнымъ, пôднесенымъ голосомъ. Вôнъ [illegible] они повторяють: „обѣцяю и клену ся Всемогучимъ Богомъ и святымъ его евангеліємъ . . . . .“ и т. д. боронити (убѣйствомъ!) всѣхъ, кого менѣ вкажуть и робити всьо те, що менѣ прикажуть люде, котрыхъ я не знаю и котрї потребують мене длятого, щобъ убивати моихъ братôвъ и допускати ся проступкôвъ, котрї пôддержують ихъ теперѣшне положене. Всѣ новобранцѣ глупо повторяють тї дикї слова. Опôсля той „батюшка“ вôдходить вповнѣ переконаный, що вôнъ по совѣсти и цѣлкомъ правильно сповнивъ свôй обовязокъ, наколи тї молодї люде переконанї, що сї глупї, незрозу-

---

*) Тула — мѣсто въ Россіи.

*) Канцелярія.

*) Полицай.

*) [illegible] въ Россіи.

„SVOBODA"

(LIBERTY.)

Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at Mt. CARMEL, PA. of each week by the „SVOBODA" Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...	$ 20.00
„ „ Six months	12.00
„ „ tree „	7.00

All comunications should be addressed to:

„Svoboda"

PRINTING OFFICE

Mt. CARMEL, PA.

P. O. Box 13.

Предплата рôчна	.....2.00
До старого краю........	3.00

Всѣ дописи и гропѣ просимъ высылати пôдъ адресу:

To „SVOBODA"

PRINTING OFFICE

P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA

Наша газета выходить що тыждня въ Четверъ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

УВАГА.

Хотячѝ приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. N. Stefanowicz
715 Carson str.
S. S. PITTSBURG, PA.

(Продовжене зô стороны першои)

близко Виннипегу, а потôмъ щобы пріймали латиньство. Разъ мы есьмо Русины, держѣмъ ся своей вѣры, а по друге провинція Манитоба есть ниско положена, длятого трафляють ся майже що року середъ лѣта морозы и збôже вымерзае. у насъ въ Альбертѣ есть инакше, тутъ во найбôльшôй части есть высоко положена рôвнина, прото тутъ менше збôжа вымерзае, а о скôлько переконавъ-емь ся, есть тутъ досыть фармъ, вôльныхъ до братя въ едмонтонскôмъ дистриктѣ и сотки родинъ могутъ ся помѣстити. Прото раджу, хто буде ѣхати дуже мало въ Виннипегу запримоватись, тôлько просто до насъ до почты Една 45 миль за Едмонтономъ приѣзджати. — Впрочѣмъ здоровлю Васъ всѣхъ братôвъ Русинôвъ такъ въ Сп. Державахъ якъ и въ Бразиліи и жалаю Вамъ веселыхъ святъ: Христосъ раждается. — Бувайте здоровѝ. а о насъ не забувайте.

Антоній Савка
почта — Edna. Alta.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

П. Кирило Геникъ, родомъ зъ Яблонова, пише зъ Виннiпеґу въ Канадѣ: „Приѣхавши до Виннiпеґу, ставъ я приглядати ся, що дѣе ся мѣжь нашимъ народомъ. Спостерѣгъ я, що нашѝ люди то блуднѝ вôвцѣ, вôдъ котрыхъ то жиды, то таки нашѝ, якъ люде кажуть, „тлумаки" вытягають хитро послѣднѝ доляры. Въ урядѣ еміґраційнôмъ по нашому анѣ въ зубъ; приключуть якого будь бродягу, а той дре брата, якъ хоче. Ставъ я по троха людямъ де-що розказувати, а коли богато родинъ не знало, де ся кинути, выѣхавъ я землѣ шукати. Найшли „тавншипъ" (повѣтъ) ч. 2. „ренджь" (Range, рядъ) ч. 6. надъ рѣкою Roseau, но и тамъ нашѝ сѣли. Здаеть ся, земля буде добра, лѣса по троха осикового, но и вôдъ свѣта недалеко.

Прошу оголосити въ часописяхъ, щобы въ зимѣ нѣхто не важивъ ся ѣхати до Канады, — дальше щобы народъ не давъ ся баламутити аґентамъ, та не ѣхавъ до Texas-у, Georgi-ѣ, Florid-ы, бо зъ усѣхъ тыхъ провѣнцій бачивъ я людій, що пришли до Манітобы и оплакували свое горе, не тôлько нашѝ, але и Нѣмцѣ"... (Я-жь зъ своеи стороны, знаючи добре нашихъ людей зъ досвѣду, скажу, що и до Манітобы нашь селянинъ може ити лише тогды, якъ мае въ руцѣ картку зъ нумеромъ вôльнои фармы, напередъ выбранои для него, тогды вже нехай-бы пишовъ впрость на ту фарму, та зробивъ ся глухимъ на намовы десяткôвъ аґентôвъ, котрѝ его будуть чѣпати по дорозѣ. Инакше зôйде на нѣнащо, якъ зôйшли вже сотки нашихъ людей).

Въ своимъ листѣ пише п. Геникъ ще й се: „Missler зъ Брему намовивъ въ мартѣ с. р. 19 родинъ, щобы не ѣхали до Канады, але до Georgi-ѣ, де вôнъ мае землю и по 5 долярôвъ за акръ продае. Народъ поѣхавъ, але житя не найшовъ, бо тамъ горячь, а земля пуста; по трохъ мѣсяцяхъ зруйнованый утѣкъ пѣшки до Филядельфіѣ. Тутъ обжалували Мислера до консуля, а той вымôгъ на нѣмъ, що вôдославъ ихъ своимъ коштомъ до Канады, однакъ лишь чотыри родины, решта десь пропала. Велике здирство дѣе ся по готеляхъ, якъ въ Гамбурзѣ, такъ въ Бремѣ. Якъ переконую ся, готельники ждуть часу вôдплыву корабля и тогды жадають заплаты за готель. Бували и такѝ случаѣ, що пять душъ за добу заплатило безъ ѣды 15 зр. Злодѣѣ пôзнали нашихъ людей и ну-жь ихъ рабувати".

Министерство справъ внутрѣшнихъ въ Канадѣ пише знову въ листѣ до мене зъ даты 24-го падолиста, — подаючи при сѣй нагодѣ списъ нашихъ кольонистôвъ зъ Dominion City, про котрыхъ надôйшовъ вôдъ властей провінціональныхъ въ Манитобѣ рапортъ, що они находяться въ станѣ нужды (great poverty), такъ що мусять бути черезъ зиму прокормлюванѝ вôдъ правительства якъ дикѝ Индияны: „...Маемо великѝ клопоты зъ тыми людьми и щиро Васъ просимо противдѣлати цѣлымъ своимъ вплывомъ противъ зваблюваня до Канады (черезъ аґентôвъ портовыхъ) такихъ людей безъ средствъ, а навѣть люди зô средствами (розумѣе ся, не тôлько на оплату подорожи, але и на господароване) нехай-бы не пускали ся до Канады въ такъ некористну пору, якъ зима."

Се остережене вôдъ самого правительства канадійского, якъ також вôдъ п. Кирила Геника тымъ бôльше на мѣсци, бо якъ разъ пôдъ теперѣшну пору аґенты не тôлько зъ Бремы и Гамбурґа, але и зъ Италіи (н. пр. Felice Sabatani зъ Анкони) розсылають по Галичинѣ и Буковинѣ листы, повнѝ брехливыхъ вѣстей про заморскѝ краѣ, про напрямъ и кошта дороги, называють ся „протеґоваными" вôдъ правительства и т. п. Въ листахъ вербують теперь аґенты, — обѣцюючи несотворенѝ рѣчи, якъ уряджене цѣлого господарства, и поворотъ безплатный до краю, въ разѣ якъ не подобае ся за моремъ, — до одной зъ найбôльше нездоровыхъ пôдзворотниковыхъ провінцій Бразиліи, Minas Geraes, де нашихъ еміґрантôвъ жде неминуча смерть, въ найлучшôмъ разѣ по роцѣ, або двохъ рокахъ невôльничои безплатнои роботы пôдъ нагайками плянтаторôвъ.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Допись зъ Руси Галицкои

30. новембра 1896.

Мітинґъ священникôвъ.

Львôвскій митрополитъ кардиналъ д-ръ Сембратовичь скликуе на 10. децембра до Львова до св. Юра мітинґъ Отцѣвъ духовныхъ. Зъ кождого деканату (20-30 парафій) мае приѣхати два делеґаты. Радити будуть надъ справами церковными и народно-політичными. Нашѝ старѝ „рутенцѣ", котрымъ дуже мило сходить часъ на сварцѣ межи Романчукомъ а Барвѣньскимъ, кидають вже пôдозрѣня. Пôсля „Дѣла" мае той мітинґъ звербувати всѣхъ священникôвъ для політики „народно-католицкого союза" а властиво для Барвѣньского. Нехайбы „Дѣло" и народовцѣ були лѣпше заходили ся коло політичного выхованя рускихъ священникôвъ и не обходило ся зъ ними якъ зô збитымъ яйцемъ, то и не омлѣвало бы днесь зъ перестраху. А такъ прінципы и яснѝ погляды е выробленѝ лишь у дуже немногихъ священникôвъ, проче тьма кромѣшна и раболѣпіе, вôдъ горы до долины. Тому не дивниця, що якъ теперь накажуть имъ бути членами того нового „союза", то они вôдпекають ся „Дѣла" зъ его вѣчно неясною и крутою політикою. Великого нещастя зъ того не буде, хиба що „Дѣло" може въ недалекôй будучности упасти. За те може якимъ способомъ выкляруютъ ся партійнѝ вôдносины, може вже разъ колись Романчукъ, Олесницкій Нагôрный, Белей и иншѝ пристануть до радикалôвъ, бо на то вже крайный часъ... А и радикаламъ красше буде бороти ся зъ розумнымъ противникомъ. Все таки лѣпше зъ розумнымъ стратити, якъ зъ дурнымъ знайти...

Еміґрація.

Про еміґрацію мало якось чути, хочь аґенти не сплять и знову звивають ся межи хлопами. Мабуть зъ весною народъ знову заворушить ся, скоро передновокъ притисне. Зъ Бразиліи вертае сила людей и не годнѝ наоповѣдати ся про те, яку бѣду тамъ перебули. Они зголошують ся до австрійскихъ консулѣвъ и тѝ пересылають ихъ дальше до краю. Урядова „Gazeta Lwowska" помѣстила зôзнаня тыхъ нещасливыхъ еміґрантôвъ, якѝ они подали до протоколу. Мѣсця не стало-бы, еслибымъ хотѣвъ Вамъ то все переказати. Нашѝ люде выбирають ся звичайно до найлѣпшои провінціи Парана въ Бразиліи. Тымчасомъ ще въ червни (June) выдали тамошнѝ власти таке право, що нѣкого зъ Галичины не впустять до Бразиліи. Аґенты затають се передъ хлопами або такой кажуть, що то ихъ лишь „паны" такъ дурять. Хлопъ жидови вѣрить якъ въ евангеліе, бо Юда-Искаріотъ и заговорити файно умѣе. Тымчасомъ приѣдуть до Бразиліи, за аґентомъ слѣдъ пропавъ, власти не пускають до краю, а консулѣ мають лишь клопôтъ зъ людьми. Зъ протоколярныхъ зôзнань выходить, що найбôльше крутить хлопами фірма Мiслеръ въ Бремѣ, а ту Михайло Янѣцкій зъ Пробôжнои коло Гусятина зôзнавъ, що въ Бразиліи декотрѝ чекають цѣлый рôкъ та не можуть достати ґрунту. Добрѝ вѣсти дôстають ся до краю въ той способъ, що еміґранты высылають ихъ на руки аґентôвъ, а тѝ ихъ фальшують. Аґенты взяли всю переписку въ свои руки и вмовляють въ людей, що почта высылае лишь тѝ листы, котрѝ они надають. Бразилійскѝ жовнѣры змушують еміґрантôвъ, щобы они вôддавали имъ свои жѣнки и доньки на любовницѣ. Молодыхъ еміґрантôвъ затягають до вôйска. Нужду въ кольоніяхъ тяжко описати, спека нечувана, а нашѝ люде терплять дуже вôдъ укушеня великихъ ѣдовитыхъ мухъ: тѣло пухне и роблять ся раны. Жовнѣры бють людей и рабують. Еміґранты не мають хатъ, живуть въ шаласахъ; кольоністы покидають цѣлыми гурмами свои ґрунты. Нашимъ людямъ тяжко знайти заробокъ, бо не знають мовы. Богато е такихъ, що мали по тысячцѣ ґульденôвъ и бôльше, та все стратили.

Въ августѣ приѣхали до Монтевідео (держава Ураґвай) транспортомъ 50 люда зъ збаражского и скалатского повѣту. Всѣ ѣхали до Бразиліи, тымчасомъ минули Бразилію, а корабель высадивъ ихъ въ Ураґваю, такъ вже аґенты закрутили. Деякѝ мали въ Бразиліи фамілію, длятого туда ѣхали. Консуль въ Монтевідео примѣстивъ ихъ въ шупасовыхъ домахъ за дозволомъ мѣста, бо ставали просити милостынѣ по улицяхъ. По тяжкихъ просьбахъ черезъ якогось доброго консуля бразилійского въ Монтевідео приняли ще бôльшу часть до Бразиліи, дôстали телеґрафічне позволене. Прочихъ выслали до Арґентины, бо и Ураґвайцѣ не хотѣли темныхъ хлопôвъ...

Рады повѣтовѝ.

Въ половинѣ децембра вôдбудуть ся въ 16 повѣтахъ выборы до радъ повѣтовыхъ. Тѝ рады повѣтовѝ то також нѣвроку собѣ зѣленько, коштъ великій, а пожитку зъ того для хлопа нѣякого нема. На тыхъ 16 повѣтôвъ припадае 13 на всхôдну (руску) часть старого краю. Новѝ рады мають выбрати повѣты Чорткôвъ, Добромиль, Дрогобичь, Гусятинъ, Яворôвъ, Калушь, Львôвъ, Пôдгайцѣ, Перемышль, Рогатынъ, Сянокъ, Стрый и Товмачь. Громады сѣльскѝ выбирають все менше членôвъ той рады повѣтовои, якъ паны-властителѣ обшарôвъ двôрскихъ и зжидоватѣлѝ мѣста разомъ. Паны вже такъ давно забеспечили ся вôдъ кепского припадку. Все таки хлопы повиннѝ выбрати своихъ людей, якъ отъ недавно Мазуры въ захôднôй Галичинѣ, будуть бодай панкамъ на пальцѣ дивити ся, щобы що не прилипало.

Й. П

Запрошене.

Заповѣджене на дня 27. Децембра посвящене 4 образôвъ въ Джерзісітскôй церкви, зъ задля непредвидженыхъ перешкодъ не вôдбулось. Въ виду того низше пôдписана Рада Церковна запрошуе всѣхъ доооколичныхъ Русинôвъ на тое торжество на день 3. н. ст. Януарія.

Рада церковна
въ **Jersey City, N. J.**

мѣлѝ слова, котрѝ они выповѣли увôльняють ихъ на часъ службы вôдъ всякого обовязку чоловѣка, а надають имъ обовязки новѝ, бôльше строгѝ обовязки жовнѣра; и того акту допускають ся публично и нѣхто не крикне обдуреныхъ и обдурюючимъ: „подумайте! Тажь то пôдла и вѣроломна ложь, губяча не лишь вашѝ тѣла, но и вашѝ душѣ". Нѣхто того не робить, противно окôнчивши бранку, полковникъ входить поважно до салѣ, якъ-бы длятого, щобъ посмѣяти ся надъ новобранцями, и по вôйсковому кричить до нихъ: „Здорово, ребята! Поздоровляю васъ зъ вступомъ на царску службу!" И бѣднѝ (хтось ихъ вже навчивъ) лепечуть непевнымъ, тяжкимъ вôдъ вчерашнои піятыки языкомъ кôлька слôвъ, котрѝ мають выразити ихъ задоволене.

III.

На дворѣ товпа рôдныхъ все чекае при дверехъ. Жѣнки почервонѣлыми вôдъ слезъ очима дивлять ся на дверѣ; они наконець отвирають ся и новобранцѣ, трясучись зъ зворушеня, но стараючи показати ся хоробрыми, выходять. Они старають ся глядѣти на своихъ родичѣвъ. Наоколо пôдносять ся крики и стоны матерей и жѣнокъ. Однѝ зъ новобранцѣвъ кидають ся въ ихъ обятія и плачуть; другѝ додають собѣ вôдваги; декотрѝ потѣшають свои мамы и жѣнки, знаючи, що они остають ся теперь полишеными, безъ кормителѣвъ на кôлька лѣтъ, плачуть и заводять на все горло. Батьки мало говорять. Они лишь смутно стоять похиливши головы и вздыхають. Знають они, що не увидять бôльше помôчниковъ, котрыхъ они выкормили и выховали, що сыны ихъ не вернуть вже домôвъ тихими и пильными хлѣборобами, а роспустниками и легкодухами, вôдвыкшими вôдъ простого житя. Наконець товпа сѣдае въ сани и ѣде улицею до гостинницъ и шинкôвъ и ще голоснѣйше якъ перше, чути пѣсни, плачь, охриплѝ крики, нарѣканя матерей и женъ, звуки гармоніки и насмѣшки. Рекруты спѣшать до трактиеренъ и шинковъ, щобы тратити свôй грошъ, на напитки торговля котрыми приносить доходъ державѣ, и начинае ся пиръ, заглушаючій въ нихъ чувство несправедливости, котрои они суть жертвою. Они остають ще дома 2 або 3 тыжднѣ, упиваючись майже постоянно. Опôсля въ назначеный день збирають ихъ, зганяють въ одно стадо и начинають ихъ учити вôйсковыхъ упражненъ. Учителѣ — такѝ люде, якъ и они, но обдуренѝ рôкъ, два або три тому назадъ. Средства науки — звѣрске обходжене ся, ложь, побоѣ и водка. Не мине и рôкъ, якъ тѝ молодѝ люде, здоровѝ и духомъ и тѣломъ, розумнѝ, добрѝ — стають ся такими дикарями, якъ ихъ учителѣ.

— Ну, а якъ-бы твôй отецъ зôставъ арештованый и прійшлось ему утѣкати, щобъ ты зробивъ? — спытавъ я одного молодого жовнѣра.

— Я заколовъ-бы его баґнетомъ, — вôдповѣвъ той идіотъ голосомъ питомымъ лишь жовнѣрамъ, — а если-бы утѣкавъ, я повиненъ-бы стрѣляти въ него, — додавъ вôнъ, якъ видно гордячись тымъ, що повиненъ-бы вôнъ зробити, еслибъ его батько утѣкавъ.

Коли молодый чоловѣкъ ставъ ся низше дикого звѣряти, вôнъ стае ся тымъ, чимъ вôнъ повиненъ бути для людей, употребляючихъ его, яко средство насильства: чоловѣкъ щезъ, нове орудіе насильства выкуте!... И то всьо повтаряе ся кождои осени, всюды по цѣлôй Россіи, середъ бѣлого дня, въ осередку мѣста, щобъ всѣ видѣли и знали и обманъ такъ хитрый, що всѣ, признаючи въ глубинѣ души свою пôдлôсть и встыдаючись еѣ, не можуть однакъ увôльнити ся вôдъ неѣ...

ЯКЪ ТО ЦИГАНЪ ШТУКОЮ НАѢВЪ СЯ.

Иде циганъ дорогою, а голоденъ мало не плаче. Дивить ся, а коло однои хаты повно людей, на подвôрю столы накрытѝ и люде ѣдять. А то господарь справлявъ поминки. Циганъ вôйшовъ на подвôре, але нѣхто не дае ему ѣсти. Иде вôнъ до головы по розумъ. Взявъ потайки камѣнь въ пазуху тай кличе господаря. Выходить господарь тай каже:

— Що хочешь цигане?

— Я маю дуже пильный интересъ до панъ-отця (а бачивъ, що панъ-отецъ бувъ у гостинѣ въ хатѣ того господаря); выпросѣть ихъ сюда, я маю имъ щось сказати.

Побѣгъ господарь до панъ-отця и каже: — Якійсь циганъ мае до васъ пильный интересъ.

Священникъ выходить тай каже: Що хочешь цигане?

А циганъ выймае камѣнь и пытае: Прошу егомостя, що бы такій кавалокъ срѣбла коштувавъ, якъ бы такъ хотѣвъ продати?

Священникъ подумавъ собѣ, що циганъ на правду мае тôлька срѣбла, тай мѣркуе: Теперь буду богачемъ, бо циганъ не знае ся на срѣблѣ тай менѣ продасть дешево. — Але щобы другѝ люде не знали, що вôнъ купуе срѣбло, сказавъ до цигана: Я теперь не маю часу, вы ходѣти до хаты тымчасомъ та сѣдайте коло мене, я потôмъ по поминкахъ зайдете до мене.

Сѣдае циганъ коло панъ-отця, ѣсть курку пе винс. Наѣвъ ся, напивъ ся до сыту. Потôмъ вставъ панъ-отецъ и забирае ся до вôдходу. Вийшли на улицю.

— Панъ-отче! — каже циганъ, — що бы такій кавалокъ срѣбла коштувавъ?

— Ану покажи!

— Та я не маю, але я лишь хотѣвъ знати.

Панъ-отецъ розсердивъ ся та до цигана, а вôнъ въ ноги. Такъ то циганъ похарчувавъ ся за дурно.

Зъ „Житя и Слова".

НОВИНКИ.

— Зъ причины, що латинскй свята перешкодили роботамъ въ друкарни, якъ также и пôврôчне засѣдане „Союза", котре вôдоуло ся сего тыжня въ Mt. Carmel, Pa., не могли мы выдати „Свободы" ажь нынѣ, тай за се одиноке опôзнене за цѣлый рôкъ, перепрашаемо читателѣвъ.

Редакція.

Спростоване.

Въ одномъ зъ чиселъ „Свободы" помѣстили мы, що Григорій Пригроцкій въ Канадѣ пошивае ся въ священника. Вôдъ дуже поважного чоловѣка зъ Канады довѣдусмо ся, що се неправда и на пôдставѣ его заневненя простуемо зъ приемностію ту мыльно подану вѣсть.

— По празничии рѣчи идѣть до Dolbin Bro's.

— Дня 27. Грудня т. р. заваливъ са 110 стôпъ высокій мôстъ треновый въ Бірмінґгамъ, Алабама, — въ наслѣдокъ чого потягъ пасажирскій впавъ въ фалѣ рѣки Кагаба. 20 осôбъ стратило жите а богато есть покалѣченыхъ. Выратовавъ ся лишь одинъ палячь машиновый. Тренъ згорѣвъ зъ причины повстаня огня, помимо що лежавъ въ водѣ. Убитй були самй робôтники.

— Кождый нехай знае, що Dolbin Bro's мае шторъ на North Oak str. N. 45.

СТУДЕНА КУПѢЛЬ.

Чотырохъ Поляковъ въ Wilkes-Barre, Pa. переходили черезъ рѣку до Nanticoke. Оденъ зъ нихъ Михаилъ Песнѣцкій, нѣсъ на рукахъ 1 лѣтне дитя. Лѣдъ заломавъ ся пôдъ ними и всѣ опинили ся въ водѣ. Всѣхъ вытягнули зъ рѣки, але дитя было вже не живе.

— Миски всѣлякого гатунку можна найтаньше купити у Dolbin Bro's.

КРОВАВА БИТКА.

Рôздвяни латинскй свята остануть въ памяти людямъ по цѣлôй Америцѣ. Въ Glen White, Pa. побили ся и порѣзали ся люде бритвами на смерть. Одного чоловѣка знайшли констаблѣ не живого, а другихъ пораненыхъ и покалѣченыхъ забрали до шпиталю и до арешту. Тай и Русины не остали по задѣ. Въ Mt. Carmel, Pa. побили ся здорово, а скваеръ заробивъ. Чи то по людски и чи то розумно?

КОРАБЕЛЬ УТОНУВЪ.

Корабель „Calvin B. Orentt" въ дорозѣ зъ Портлянду до Ню Йорку затонувъ ся. Цѣла залога згинула, анѣ одного чоловѣка не уратовали.

— За кôлька тыжнѣвъ сподѣють ся банкроту Испаніи. Що Испанія банкротъ о тôмъ знае цѣлый свѣтъ давно, однакъ европейскй державы такъ скоро не допустять, щобъ Испанія згинула.

— Всяки начиня бляшани и порцеляновй можна дôстати дуже таньо у Dolbin Bro's.

— Бурмістръ мѣста Mt. Carmel, Pa. William Hodgett зôставъ засудженый на 30 днѣвъ арешту, за то, що побивъ свою жѣнку на Рôздвяни свята.

— Въ Філядельфіи заложило ся товариство, котре выпайшло новый способъ помочи кубанцямъ. Щобъ не нарушати правъ невтральности мае товариство вырубу охотниковъ, котрй бы тамъ ..., управляли тютюнъ и спомагалы повстанцѣвъ. Кождому охотникови дае товариство $100 на дорогу. Зголосило ся вже понадъ 500 людей.

— Въ Москвѣ арештовано 900 студентôвъ, котрй удали ся були на цминтарь на могилы поляглыхъ людей пôдчасъ коронаціи царскои.

— Десять паръ пôчного начиня можна дôстати за $1.98 у Dolbin Bro's въ Mt. Carmel, Pa.

Мацео жие!

Зъ Гаваны доносять, що вождъ кубанцѣвъ находить ся въ одномъ шпиталю на дорозѣ до выздоровленя. — Вôнъ бувъ тяжко раненый, упавъ съ копя, а повстанцѣ занесли его до шпиталю, де при старанной опѣцѣ приходить вже до здоровля на превелику радôсть кубанцѣвъ. Цѣлу исторію о его смерти рознѣсъ его докторъ Цертуха, котрый перейшовъ вже въ таборъ испанцѣвъ.

— Въ Dolbin Bro's можна дôстати мѣтлы и бакеты по 20 цнт.

— На освобождене Кубы вôдъ испанцѣвъ дали Спол. Державы въ минувшôмъ роцѣ $1.981,000, а прочй державы $1.229,000. Кажуть, що якъ-бы еще два разы стôлько грошей дали державы, то за чвертъ року можна-бы увôльнити Кубу.

— Енералъ-губернаторъ зъ Варшавы ґрафъ Шуваловъ зôставъ на власну просьбу перенесеный въ станъ спочинку.

— Въ Ishpeming, Mich., спродано за довгъ чотыри мѣсцевй костелы. До теперь спродано костелъ баптистôвъ, презбітеріянôвъ, методистôвъ и епіскопальный костелъ. Доносять, що еще около дванайцять костелôвъ зостане выставленыхъ на продажъ.

Справы робôтничй.

— Pittsburg, Pa. Робôтники въ розличныхъ фабрикахъ компаніи „Carnegie Steel Co." въ мѣстѣ и на околици зôстали повѣдомленй, що въ будучôмъ роцѣ будуть мати пôдвысшену платню о 10 процентъ. Тота компанія знизила въ р. 1895 въ маю платню всѣмъ робôтникамъ. — Въ компаніи Карнеджого працюе 1400 робôтниковъ мѣжь ними богато Русинôвъ.

— Ansonia, Conn. Робота ту иде дуже зле. Роблять тôлько по 4 дни въ тыжни. Людей безъ працѣ дуже много. Такихъ злыхъ часôвъ робôтники еще не зазнали кажуть, що по новôмъ роцѣ пустить ся робота, але то на певно не знати.

— Boston, Mass. Застрайковали кондукторы и моторманы West End стрѣткары. Другй ихъ товаришѣ зъ иншихъ компаній обѣцяли пôдпору стрейкуючимъ.

— Pittsburg, Pa. — Фабрики декотрй стоять въ наслѣдокъ недостатку ордерôвъ. Зачуваемо, що и платню робôтникамъ хотять зменшити.

— Пôсля справозданя комісаря зъ шѣстьохъ дистриктôвъ майнерскихъ въ Пенсильвеніи, было за минувшій рôкъ 1804 нещасливыхъ выпадкôвъ. Мѣжь тыми утратило жите 497 осôбъ. Они оставили 225 вдôвъ и 571 сиротъ. Порôвнавши зъ рокомъ 1895 було смертельныхъ выпадкôвъ бôльше о 106, вдôвъ о 36, а сиротъ о 56 бôльше.

— Стрейкъ доковыхъ робôтникôвъ въ Гамбургу еще не скôнчивъ ся. Велика часть робôтникôвъ поросходила ся по иншихъ мѣстахъ.

— Mahanoy City, Pa. Роботы въ майнахъ йдуть ту дуже слабо, выробляють заледви три дни въ тыжни и то по три кводры.

— Connellsville, Pa. Въ доокресныхъ копальняхъ вугля роспочали стало роботу. — Часы поправляють ся.

Всячина

Професоръ Jack Turner зъ Kentuky, близько 80 лѣтный старець и батько 46 дѣтей оженивъ ся недавно по разъ шестый. Старовина певно не знае, що то значить слово: страхъ.

Найбôльше море есть Океанъ Спокôйный, бо займае просторонь 70,000,000 квадр. миль.

Найбôльша комната есть царска въ Петерсбургу, бо есть 160 стôпъ довга, а 150 широка.

Найтеплѣйшій край есть въ Африцѣ, коло Масавы: 133 степенѣвъ въ тѣни, а найзимнѣйшій въ Канадѣ, въ пôвнôчно-захôднôмъ повѣтѣ 76 ст. по нище зера.

ЯКЪ СКОРО ДÔСТАЕМО ЛИСТЫ?

Зъ Каиро, Египетъ, до Ню Йорку за 15 дней. Межи Ню Йоркомъ а Калькутомъ (Индіи захôдній) 32 дни. Одинайцять днѣвъ зъ Бриндизы (Италія) до Ню Йорку, а зъ Атенъ (Греція) до Ню Йорку за 14 днѣвъ. До впаду рѣки Конго, въ Африцѣ, забирае часу зъ Ню Йорку 52 дней. — А якъ довго забирае часу листъ ... нашой Галичинѣ передъ выборами, если я на примѣръ въ Тернополи написавъ до Золочева?

Читайте „Свободу" то довѣдаете ся.

— На чикавку треба выставити языкъ и тримати го такъ черезъ кôлька минутъ, а перестане та хороба.

— На одну минуту родить ся на свѣтѣ 70 дѣтей, на годину 4300, на день 100.800, а на рôкъ 36,792,000.

— Въ Шлеску вынайшовъ якійсь Свѣталсъ колыску, котра сама колыше ся. Коло неи есть прирядъ, котрый накрученый на 24 годинъ приводить колыску въ рухъ.

— Найдорожшу корону мае король португальскій. Золота и діяментôвъ на нѣй есть за 15 міліонôвъ зр. — Корону англійскои королевы Вікторіи цѣнять на 3 міліоны зр.

Купуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы" можна дôстати слѣдуючй книжки:

Образки зъ Америки написавъ Бузько.

Цѣна 10 цнт.

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинôвъ Ч. I. написавъ М. Павликъ.

Цѣна 15 цнт.

ЗАПЛАТИЛИ ЗА „СВОБОДУ" ВЪ МѢС. ДЕЦЕМ.:

Ansonia, Conn.	
1) Ібуръ Василь	$2.00
Mt. Carmel, Pa.	
2) Трохановскій Гг. на р. 1897	2.00
3) Мудрый Иванъ	2.00
4) Вархоликъ Алекс.	1.00
5) Щипчакъ Юстинъ на р. 1897	2.00
Philadelphia, Pa.	
6) О. І. Грабаръ	1.00
McAdoo, Pa.	
7) О. Н. Молчанѣ	2.00
Punxsutawney, Pa.	
8) О. І. Сабовъ	1.00
Detroit, Mich.	
9) Дымѣнскій Мих.	0.50
New Kensington, Pa.	
10) Костикъ Алекс.	1.00
Troy, N. Y.	
11) Петригала Ґриг.	2.00
12) Хованскій Иванъ	1.00
Derby, Conn.	
13) Семанъ Хвалакъ	2.00
14) Брени Павелъ	1.00
Olyphant, Pa.	
15) О. Т. Обушкевичъ	2.50
Trenton, N. J.	
16) О. Т. Дамяновичъ	1.00
Excelsior, Pa.	
17) Митерскій Григ.	2.00
Lancaster, N. Y.	
18) Максимикъ Смео	1.00
Pittsburg, Pa.	
19) О. Суткайтісъ	2.00

Замовляйте образки!

Съ нашой редакціи можна дôстати слѣдуючй красни образки:

ЦЕРКОВЬ въ Shenandoah, Pa.
„ „ „ Olyphant, Pa.
„ „ „ Mayfield, Pa.
„ „ „ Mt. Carmel, Pa.
„ „ „ Jersey City, N. J.
Дôмъ приходскій въ Olyphant, Pa.
Русинъ--майнеръ, йде до роботы.
Русинъ--майнеръ, вертае зъ роботы.
Тарасъ Шевченко.
Александеръ Духновичъ.
Д-ръ Иванъ Франко.

Цѣна за штуку тôлько 5 цт.

„SVOBODA“

(LIBERTY.)

Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at Mt. CARMEL, PA. of each week by the „SVOBODA“ Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...$ 20.00
„ „ Six months 10.00
„ „ tree „ 7.00

All comunications should be addressed to:

„Svoboda“
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA“
PRINTING OFFICE
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA

Наша газета выходить що тыждня въ Четверъ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

УВАГА.

Хотячѝ приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. N. Stefanowicz
715 Carson str.
S. S. PITTSBURG, PA.

(Продовженє зъ стороны першои)

близко Виннипегу, а потомъ щобы приймали латиньство. Разъ мы есьмо Русины, держѣмъ ся своеи вѣры, а по друге провинція Манитоба есть ниско положена, длятого трафляють ся майже що року середъ лѣта морозы и збôже вымерзае. у насъ въ Альбертѣ есть инакше, тутъ по найбôльшôй части есть высоко положена рôвнина, прото тутъ менше збôжа вымерзае, а о скôлько переконавъ-емъ ся, есть тутъ досыть фармъ, вôльныхъ до братя въ едмонтонскôмъ дистриктѣ и сотки родинъ могутъ ся помѣстити. Прото раджу, хто буде ѣхати дуже мало въ Виннипегу запримоватись, тôлько просто до насъ до почты Една 45 миль за Едмонтономъ приѣзджати. — Впрочѣмъ здоровлю Васъ всѣхъ братовъ Русиновъ такъ въ Сп. Державахъ якъ и въ Бразиліи и жалаю Вамъ веселыхъ святъ: Христосъ раждается. — Бувайте здоровѝ. а о насъ не забувайте.

Антонѝй Савка
почта — Edna. Alta.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

П. Кирило Геникъ, родомъ зъ Яблонова, пише зъ Виннипегу въ Канадѣ: „Приѣхавши до Виннипегу, ставъ я приглядати ся, що дѣе ся мѣжь нашимъ народомъ. Спостерѣгъ я, що нашѝ люди то блуднѝ вôвцѣ, вôдъ котрыхъ то жиды, то таки нашѝ, якъ люде кажуть, „тлумаки“ вытягають хитро послѣднѝ доляры. Въ урядѣ еміграційнôмъ по нашому анѣ въ зубъ; приличуть якого будь бродягу, а той дре брата, якъ хоче. Ставъ я по трохи людямъ де-що розказувати, а коли богато родинъ не знало, де ся кинути, выѣхавъ я землѣ шукати. Найшли „тавншипъ“ (повѣтъ) ч. 2. „ренджь“ (Range, рядъ) ч. 6. надъ рѣкою Roseau, но и тамъ нашѝ сѣли. Здаеть ся, земля буде добра, лѣса по троха осикового, но и вôдъ свѣта недалеко.

Прошу оголосити въ часописяхъ, щобы въ зимѣ нѣхто не важивъ ся ѣхати до Канады, — дальше щобы народъ не давъ ся баламутити аґентамъ, та не ѣхавъ до Texas-y, Georgi-ѣ, Elorid-ы, бо зъ усѣхъ тыхъ провѣнцій бачивъ я людій, що пришли до Манітобы и оплакували свое горе, не тôлько нашѝ, але и Нѣмцѣ“... (Я жь зъ своеи стороны, знаючи добре нашихъ людей зъ досвѣду, скажу, що и до Манітобы нашь селянинъ може ити лише тогды, якъ мае въ руцѣ картку зъ нумеромъ вôльнои фармы, напередъ выбранои для него, тогды вже нехай-бы пишовъ впрость на ту фарму, та зробивъ ся глухимъ на намовы десятковъ аґентôвъ, котрѝ его будуть чѣпати по дорозѣ. Инакше зôйде на нѣнащо, якъ зôйшли вже сотки нашихъ людей).

Въ своимъ листѣ пише п. Геникъ ще й се: „Missler зъ Бремы намовивъ въ мартѣ с. р. 19 родинъ, щобы не ѣхали до Канады, але до Georgi-ѣ, де вôнъ мае землю и по 5 доляровъ за акръ продае. Народъ поѣхавъ, але житя не найшовъ. бо тамъ горячь, а земля пуста; по трохъ мѣсяцяхъ зруйнованый утѣкъ пѣшки до Филядельфіѣ. Тутъ обжалували Мислера до консуля, а той вымôгъ на нѣмъ, що вôдославъ ихъ своимъ коштомъ до Канады, однакъ лишь чотыри родины, решта десь пропала. Велике здирство дѣе ся по готеляхъ, якъ въ Гамбурзѣ, такъ въ Бремѣ. Якъ переконую ся, готельники ждуть часу вôдплыву корабля и тогды жадають заплаты за готель. Бували и такѝ случаѣ, що пять душь за добу заплатило безъ ѣды 15 зр. Злодѣѣ пôзнали нашихъ людей и ну-жь ихъ рабувати“.

Министерство справъ внутрѣшнихъ въ Канадѣ пише знову въ листѣ до мене зъ даты 24-го падолиста, — подаючи при сѣй нагодѣ списъ нашихъ кольонистôвъ зъ Dominion City, про котрыхъ надôйшовъ вôдъ властей провінціональныхъ въ Манітобѣ рапортъ, що они находяться въ станѣ нужды (great poverty), такъ що мусять бути черезъ зиму прокормлюванѝ вôдъ правительства якъ дикѝ Индияны: „...Маемо великѝ клопоты зъ тыми людьми и щиро Васъ просимо противдѣлати цѣлымъ своимъ вплывомъ противъ зваблюваня до Канады (черезъ аґентôвъ портовыхъ) такихъ людей безъ средствъ, а навѣть люди зô средствами (розумѣе ся, не тôлько на оплату подорожи, але и на господароване) нехай-бы не пускали ся до Канады въ такъ некористну пору, якъ зима.“

Се остереженє вôдъ самого правительства канадійского, якъ также вôдъ п. Кирила Геника тымъ бôльше на мѣсци, бо якъ разъ пôдъ теперѣшну пору аґенты не тôлько зъ Бремы и Гамбурґа, але и зъ Италіи (н. пр. Felice Sabatani зъ Анкони) розсылають по Галичинѣ и Буковинѣ листы, повнѝ брехливыхъ вѣстей про заморскѝ краѣ, про напрямъ и кошта дороги, называють ся „протеґоваными“ вôдъ правительства и т. п. Въ листахъ вербують теперь аґенты, — обѣцюючи несотворенѝ рѣчи, якъ урядженє цѣлого господарства, и поворотъ безплатный до краю, въ разѣ якъ не подобае ся за моремъ, — до однои зъ найбôльше нездоровыхъ пôдзворотниковыхъ провінцій Бразиліи, Minas Geraes, де нашихъ еміґрантôвъ жде неминуча смерть, въ найлучшôмъ разѣ по роцѣ, або двохъ рокахъ невôльничои безплатнои роботы пôдъ нагайками плянтаторôвъ.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Допись зъ Руси Галицкои
30. новембра 1896.

Мітинґъ священниковъ.

Львôвскій митрополитъ кардиналъ д-ръ Сембратовичъ скликуе на 10. децембра до Львова до св. Юра мітинґъ Отцѣвъ духовныхъ. Зъ каждого деканату (20-30 парафій) мае приѣхати два делеґаты. Радити будуть надъ справами церковными и народно-політичными. Нашѝ старѝ „рутенцѣ“, котрымъ дуже мило сходить часъ на сварцѣ межи Романчукомъ а Барвѣньскимъ, кидають вже подозрѣня. Пôсля „Дѣла“ мае той мітинґъ звербувати всѣхъ священниковъ для політики „народно-католицкого союза“ а властиво для Барвѣньского. Нехайбы „Дѣло“ и народовцѣ були лѣпше заходили ся коло політичного выхованя рускихъ священниковъ и не обходило ся зъ ними якъ зô збитымъ яйцемъ, то и не омлѣвало бы днесь зъ перестраху. А такъ прінципы и яснѝ погляды є выробленѝ лишь у дуже немногихъ священниковъ, проче тьма кромѣшна и раболѣпіе, вôдъ горы до долины. Тому не дивниця, що якъ теперь накажуть имъ бути членами того нового „союза“, то они вôдпекають ся „Дѣла“ зъ его вѣчно неясною и крутою політикою. Великого нещастя зъ того не буде, хиба що „Дѣло“ може въ недалекôй будучности упасти. За те може якимъ способомъ выклярують ся партійнѝ вôдносины, може вже разъ колись Романчукъ, Олесницкій Нагôрный, Белей и иншѝ пристануть до радикалôвъ, бо на то вже крайный часъ... А и радикаламъ красше буде бороти ся зъ розумнымъ противникомъ. Все таки лѣпше зъ розумнымъ стратити, якъ зъ дурнымъ знайти...

Еміґрація.

Про еміґрацію мало якось чути, хочь аґенти не сплять и знову звиваютъ ся межи хлопами. Мабуть зъ весною народъ знову заворушить ся, скоро передновокъ притисне. Зъ Бразиліи вертае сила людей и не годнѝ наповѣдати ся про те, яку бѣду тамъ перебули. Они зголошують ся до австрійскихъ конзулѣвъ и тѝ пересылають ихъ дальше до краю. Урядова „Gazeta Lwowska“ помѣстила зôзнаня тыхъ нещасливыхъ еміґрантôвъ, якѝ они подали до протоколу. Мѣсяця не стало-бы, еслибымъ хотѣвъ Вамъ то все переказати. Нашѝ люде выбирають ся звычайно до найлѣпшои провінціи Парана въ Бразиліи. Тымчасомъ ще въ червни (June) выдали тамошнѝ власти таке право, що нѣкого зъ Галичины не впустять до Бразиліи. Аґенты затаюють се передъ хлопами або такой кажуть, що то ихъ лишь „паны“ такъ дурять. Хлопъ жидови вѣрить якъ въ евангеліе, бо Юда-Искаріотъ и заговорити файно умѣе. Тымчасомъ приѣдуть до Бразиліи, за аґентомъ слѣдъ пропавъ, власти не пускають до краю, а конзулѣ мають лишь клопоть зъ людьми. Зъ протоколярныхъ зôзнань выходить, що найбôльше крутить хлопами фірма Міслеръ въ Бремѣ, а ту Михайло Янѣцкій зъ Пробôжнои коло Гусятина зôзнавъ, що въ Бразиліи декотрѝ чекають цѣлый рôкъ та не можуть достати ґрунту. Добрѝ вѣсти дôстають ся до краю въ той спосôбъ, що еміґранты высылають ихъ на руки аґентôвъ, а тѝ ихъ фальшують. Аґенты взяли всю переписку въ своп руки и вмовляють въ людей, що почта высылае лишь тѝ листы, котрѝ они надають. Бразилійскѝ жовнѣры змушують еміґрантôвъ, щобы они вôддавали имъ свои жѣнки и доньки на любовницѣ. Молодыхъ еміґрантôвъ затягають до вôйска. Нужду въ кольоніяхъ тяжко описати, спека нечувана, а нашѝ люде терплять дуже вôдъ укушеня великихъ ѣдовитыхъ мухъ: тѣло пухне и роблять ся раны. Жовнѣры бьють людей и рабують. Еміґранты не мають хатъ, жиють въ шаласахъ; кольоністы покидають цѣлыми гурмами свои ґрунты. Нашимъ людямъ тяжко знайти заробокъ, бо не знають мовы. Богато є такихъ, що мали по тысячцѣ ґульденôвъ и бôльше, та все стратили.

Въ августѣ приѣхали до Монтевідео (держава Ураґвай) транспортомъ 50 люда зъ збаражского и скалатского повѣту. Всѣ ѣхали до Бразиліи, тымчасомъ минули Бразилію, а корабель высадивъ ихъ въ Ураґваю, такъ вже аґенты закрутили. Деякѝ мали въ Бразиліи фамілію, длятого туда ѣхали. Конзуль въ Монтевідео примѣстивъ ихъ въ шупасовыхъ домахъ за дозволомъ мѣста, бо ставали просити милостынѣ по улицяхъ. По тяжкихъ просьбахъ черезъ якогось доброго конзуля бразилійского въ Монтевідео приняли ще бôльшу часть до Бразиліи, дôстали телеґрафічне позволене. Прочихъ выслали до Арґентины, бо и Ураґвайцѣ не хотѣли темныхъ хлопôвъ...

Рады повѣтовѝ.

Въ половинѣ децембра вôдбудуть ся въ 16 повѣтахъ выборы до радъ повѣтовыхъ. Тѝ рады повѣтовѝ то такожь нѣвроку собѣ зѣленько, кошть великій, а пожитку зъ того для хлопа нѣякого нема. На тыхъ 16 повѣтôвъ припадае 13 на вôсходну (руску) часть старого краю. Новѝ рады мають выбрати повѣты Чортковъ, Добромиль, Дрогобичь, Гусятинъ,'Яворовъ, Калушь, Львôвъ, Пôдгайцѣ, Перемышль, Рогатынъ, Сянокъ, Стрый и Товмачь. Громады сѣльскѝ выбирають все менше членôвъ тои рады повѣтовои, якъ паны-властителѣ обшарôвъ двôрскихъ и зжидователѝ мѣста разомъ. Паны вже такъ давно забеспечили ся вôдъ кепского припадку. Все таки хлопы повиннѝ выбрати своихъ людей, якъ отъ недавно Мазуры въ захôднôй Галичинѣ, будуть бодай панкамъ на пальцѣ дивити ся, щобы що не прилипало.

Й. П

Запрошене.

Заповѣджене на дня 27. Децембра посвящене 4 образôвъ въ Джерзісітскôй церкви, зъ задля непредвидженыхъ перешкодъ не вôдбулось. Въ виду того низше пôдписана Рада Церковна запрошуе всѣхъ доокол и чныхъ Русинôвъ на тое торжество на день 3. н. ст. Януарія.

Рада церковна
въ Jersey City, N. J.

мѣлѝ слова, котрѝ они выповѣли увôльняють ихъ на часъ службы вôдъ всякого обовязку чоловѣка, а надають имъ обовязки новѝ, бôльше строгѝ обовязки жовнѣра; и того акту допускають ся публично и нѣхто не крикне обдуренымъ и обдурюючимъ: „подумайте! Тажь то пôдла и вѣроломна ложь, губяча не лишь вашѝ тѣла, но и вашѝ душѣ“. Нѣхто того не робить, противно окôнчивши бранку, полковникъ входить поважно до салѣ, якъ-бы длятого, щобъ посмѣяти ся надъ новобранцями, и по вôйсковому кричить до нихъ: „Здорово, ребята! Поздоровляю васъ зъ вступомъ на царску службу!“ И бѣднѝ (хтось ихъ вже навчивъ) лепечуть непевнымъ, тяжкимъ вôдъ вчерашнои піятыки языкомъ кôлька слôвъ, котрѝ мають выразити ихъ задоволене.

III.

На дворѣ товпа рôдныхъ все чекае при дверехъ. Жѣнки почервонѣлыми вôдъ слезъ очима дивлять ся на дверѣ; они наконець отвирають ся и новобранцѣ, трясучись зъ зворушеня, но стараючи показати ся хоробрыми, выходять. Они старають ся глядѣти на своихъ родичѣвъ. Наоколо пôдносять ся крики и стоны матерей и жѣнокъ. Однѝ зъ новобранцѣвъ кидають ся въ ихъ обятія и плачуть; другѝ додають собѣ вôдваги; декотрѝ потѣшають свои мамы и жѣнки, знаючи, що они остають ся теперь полишеными, безъ кормителѣвъ на кôлька лѣтъ, плачуть и заводять на все горло. Батьки мало говорять. Они лишь смутно стоять похиливши головы и вздыхають. Знають они, що не увидять бôльше помôчниковъ, котрыхъ они выкормили и выховали, що сыны ихъ не вернуть вже домôвъ тихими и пильными хлѣборобами, а роспустниками и легкодухами, вôдвыкшими вôдъ простого житя. Наконець товпа сѣдае въ сани и ѣде улицею до гостинницъ и шинкôвъ и ще голоснѣйше якъ перше, чути пѣсни, плачь, охриплѝ крики, нарѣканя матерей и женъ, звуки гармоніки и насмѣшки. Рекруты спѣшать до трактиеренъ и шинкôвъ, щобы тратити свôй грôшь, на напитки торговля котрыми приносить доходъ державѣ, и начинае ся пиръ, заглушаючій въ нихъ чувство несправедливости, котрои они суть жертвою. Они остають ще дома 2 або 3 тыжднѣ, упиваючись майже постоянно. Опôсля въ назначеный день збирають ихъ, зганяють въ одно стадо и начинають ихъ учити вôйсковыхъ упражнень. Учителѣ — такѝ люде, якъ и они, но обдуренѝ рôкъ, два або три тому назадъ. Средства науки — звѣрске обходжене ся, ложь, побоѣ и водка. Не мине и рôкъ, якъ тѝ молодѝ люде, здоровѝ и духомъ и тѣломъ, розумнѝ, добрѝ — стають ся такими дикарями, якъ ихъ учителѣ.

— Ну, а якъ-бы твôй отець зôставъ арештованый и прійшлось ему утѣкати, щобъ ты зробивъ? — спытавъ я одного молодого жовнѣра.

— Я заколовъ-бы его баґнетомъ, - вôдповѣвъ той ідіотъ голосомъ питомымъ лишь жовнѣрамъ, — а еслибы утѣкавъ, я повиненъ-бы стрѣляти въ него, — додавъ вôнъ, якъ видно гордячись тымъ, що повиненъ-бы вôнъ зробити, еслибъ его батько утѣкавъ.

Коли молодый чоловѣкъ ставъ ся низше дикого звѣряти, вôнъ стае ся тымъ, чимъ вôнъ повиненъ бути для людей, употребляючихъ его, яко средство насильства: чоловѣкъ щезъ, нове орудіе насильства выкуте!... И то всьо повтаряе ся кождои осени, всюды по цѣлôй Россіи, середъ бѣлого дня, въ осередку мѣста, щобъ всѣ видѣли и знали и обманъ такъ хитрый, що всѣ, признаючи въ глубинѣ души свою пôдлôсть и встыдаючись еѣ, не можуть однакъ увôльнити ся вôдъ неѣ...

ЯКЪ ТО ЦИГАНЪ ШТУКОЮ НАѢВЪ СЯ.

Иде циганъ дорогою, а голоденъ мало не плаче. Дивить ся, а коло однои хаты повно людей, на подвôрю столы накрытѝ и люде ѣдять. А то господарь справлявъ поминки. Циганъ вôйшовъ на подвôре, але нѣхто не дае ему ѣсти. Иде вôнъ до головы по розумъ. Взявъ потайки камѣнь въ пазуху тай кличе господаря. Выходить господарь тай каже:

— Що хочешь цигане?

— Я маю дуже пильный интерессъ до панъ-отця (а бачивъ, що панъ-отецъ бувъ у гостинѣ въ хатѣ того господаря); выпросѣть ихъ сюда, я маю имъ щось сказати.

Побѣгъ господарь до панъ-отця и каже: — Якійсь циганъ мае до васъ пильный интерессъ.

Священникъ выходить тай каже: Що хочешь цигане?

А циганъ выймае камѣнь и пытае: Прошу егомости, що бы такій кавалокъ срѣбла коштувавъ, якъ бы такъ хотѣвъ продати?

Священникъ подумавъ собѣ, що циганъ направду мае тôлька срѣбла, тай мѣркуе: Теперь буду богачемъ, бо циганъ не знае ся на срѣблѣ тай менѣ продасть дешево. — Але щобы другѝ люде не знали, що вôнъ купуе срѣбло, сказавъ до цигана: Я теперь не маю часу, вы ходѣть до хаты тымчасомъ та сѣдайте коло мене, а потомъ по поминкахъ зайдете до мене.

Сѣдае циганъ коло панъ-отця, ѣсть курку пє вино. Наѣвъ ся, напивъ ся до сыту. Потомъ вставъ панъ-отецъ и забирае ся до вôдходу. Вышли на улицю.

— Панъ-отче! — каже циганъ, — що бы такій кавалокъ срѣбла коштувавъ?

— Ану покажи!

— Та я не маю, але я лишь хотѣвъ знати.

Панъ-отецъ розсердивъ ся та до цигана, а вôнъ въ ноги. Такъ то циганъ похарчувавъ ся за дурно.

Зъ „Житя и Слова“.

НОВИНКИ.

— Зъ причины, що латинскі свята перешкодили роботамъ въ друкарни, якъ також и повро̂чне засѣдане „Союза“, котре во̂доуло ся сего тыжня въ Mt. Carmel, Pa., не могли мы выдати „Свободы“ ажъ нынѣ, тай за се одиноке опо̂зненє за цѣлый ро̂къ, перепрашаемо читателѣвъ.

Редакція.

Спростоване.

Въ одно̂мъ зъ чиселъ „Свободы“ помѣстили мы, що Григорій Пригроцкій въ Канадѣ пошивае ся въ священника. Во̂дъ дуже поважного чоловѣка зъ Канады довѣдуемо ся, що се неправда и на по̂дставѣ его запевненя простуемо зъ приемностію ту мыльно подану вѣсть.

— По празничнѣ рѣчи идѣть до Dolbin Bro's.

— Дня 27. Грудня т. р. заваливъ ся 110 сто̂пъ высокій мо̂стъ треновый въ Бірмінґгамъ, Алабама, — въ наслѣдокъ чого потягъ пасажирскій впавъ въ фалѣ рѣки Кагаба. 20 осо̂бъ стратило житє а богато есть покалѣченыхъ. Выратовавъ ся лишь одинъ палячь машиновый. Тренъ згорѣвъ зъ причины повстаня огня, помимо що лежавъ въ водѣ. Убити були самі робо̂тники.

— Кождый нехай знає, що Dolbin Bro's мае шторъ на North Oak str. N. 45.

СТУДЕНА КУПѢЛЬ.

Чотырохъ Поляко̂въ въ Wilkes-Barre, Pa. переходили через рѣку до Nanticoke. Оденъ зъ нихъ Михаилъ Песнѣцкій, нѣсъ на рукахъ 4 лѣтне дитя. Лѣдъ заломавъ ся по̂дъ ними и всѣ опинили ся въ водѣ. Всѣхъ вытягнули зъ рѣки, але дитя було вже не живе.

— Миски всѣлякого гатунку можна найтаньше купити у Dolbin Bro's.

КРОВАВА БИТКА.

Ро̂здвяні латинскі свята останугь въ памяти людямъ по цѣлой Америцѣ. Въ Glen White, Pa. побили ся и порѣзали ся люде бритвами на смерть. Одного чоловѣка знайшли констаблѣ не живого, а другихъ пораненыхъ и покалѣченыхъ забрали до шпиталю и до арешту. Тай и Русины не остали по задѣ. Въ Mt. Carmel, Pa. побили ся здорово, а скваеръ заробивъ. Чи то по людски и чи то розумно?

КОРАБЕЛЬ УТОНУВЪ.

Корабель „Calvin B. Orentt“ въ дорозѣ зъ Портлянду до Ню Йорку затонивъ ся. Цѣла залога згинула, анѣ одного чоловѣка не уратовали.

— За ко̂лька тыжнѣвъ сподѣють ся банкроту Испаніи. Що Испанія банкротъ о то̂мъ знае цѣлый свѣтъ давно, однакъ европейскі державы такъ скоро не допустять, щобъ Испанія згинула.

— Всяки начиня бляшани и порцеляновы можна до̂стати дуже таньо у Dolbin Bro's.

— Бурмістръ мѣста Mt. Carmel, Pa. William Hodgett зо̂ставъ засудженый на 30 днѣвъ арешту, за то, що побивъ свою жѣнку на Ро̂здвяні свята.

— Въ Філядельфіи заложило ся товариство, котре выпайшло новый способъ помочи кубанцямъ. Щобъ не нарушати правъ невтральности мае товариство вы[...] [...]убу охотнико̂въ котрі бы тамъ [...], управляли тютюнъ и спомагали повстанцѣвъ. Кождому охотникови дае товариство $100 на дорогу. Зголосило ся вже понадъ 500 людей.

— Въ Москвѣ арештовано 900 студенто̂въ, котрі удали ся були на цминтарь на могилы поляглыхъ людей по̂дчасъ коронаціи царскои.

— Десять паръ но̂чного начиня можна до̂стати за $1.98 у Dolbin Bro's въ Mt. Carmel, Pa.

Мацео жие!

Зъ Гаваны доносять, що вождъ кубанцѣвъ находить ся въ одно̂мъ шпиталю на дорозѣ до выздоровленя. — Во̂нъ бувъ тяжко раненый, упавъ съ коня, а повстанцѣ занесли его до шпиталю, де при старанно̂й опѣцѣ приходить уже до здоровля на превелику радо̂сть кубанцѣвъ. Цѣлу исторію о его смерти рознѣсъ его докторъ Цертуха, котрый перейшовъ вже въ таборъ испанцѣвъ.

— Въ Dolbin Bro's можна до̂стати мѣтлы и бакеты по 20 цнт.

— На освобождене Кубы во̂дъ испанцѣвъ дали Спол. Державы въ минувшо̂мъ роцѣ $1.981,000, а прочі державы $1.229,000. Кажуть, що якъ-бы еще два разы сто̂лько грошей дали державы, то за чвертъ року можна-бы уво̂льнити Кубу.

— Енералъ--губернаторъ зъ Варшавы ґрафъ Шуваловъ зо̂ставъ на власну просьбу перенесеный въ станъ спочинку.

— Въ Ishpeming, Mich., спродано за довгъ чотыри мѣсцеві костелы. До теперь спродано костелъ баптисто̂въ, презбітеріяно̂въ, методисто̂въ и епіскопальный костелъ. Доносять, що еще около дванайцять костело̂въ зостане выставленыхъ на продажъ.

Справы робо̂тничі.

— Pittsburg, Pa. Робо̂тники въ розличныхъ фабрикахъ компаніи „Carnegie Steel Co.“ въ мѣстѣ и на околици зо̂стали повѣдомлені, що въ будучо̂мъ роцѣ будуть мати по̂двысшену платню о 10 процентъ. Тота компанія знижила въ р. 1895 въ маю платню всѣмъ робо̂тникамъ. — Въ компаніи Карнеджого працюе 1400 робо̂тнико̂въ мѣжь ними богато Русино̂въ.

— Ansonia, Conn. Робота ту иде дуже зле. Роблять только по 4 дни въ тыжни. Людей безъ працѣ дуже много. Такихъ злыхъ часо̂въ робо̂тники еще не зазнали кажуть, що по ново̂мъ роцѣ пустить ся робота, але то на певно не знати.

— Boston, Mass. Застрайковали кондукторы и моторманы West End стрѣткары. Другі ихъ товаришѣ зъ иншихъ компаній обѣцяли по̂дпору стрейкуючимъ.

— Pittsburg, Pa. — Фабрики декотрі стоять въ наслѣдокъ недостатку ордеро̂въ. Зачуваемо, що и платню робо̂тникамъ хотять зменшити.

— После справозданя комісаря зъ шѣстьохъ дистрикто̂въ майнерскихъ въ Пенсильваніи, було за минувшій ро̂къ 1804 нещасливыхъ выпадко̂въ. Мѣжь тыми утратило житє 497 осо̂бъ. Они оставили 225 вдо̂въ и 571 сиро̂тъ. Поро̂внавши зъ рокомъ 1895 було смертельныхъ выпадко̂въ бо̂льше о 106, вдо̂въ о 36, а сиро̂тъ о 56 бо̂льше.

— Стрейкъ доковыхъ робо̂тнико̂въ въ Гамбургу еще не ско̂нчивъ ся. Велика часть робо̂тнико̂въ порозходила ся по иншихъ мѣстахъ.

— Mahanoy City, Pa. Роботы въ майнахъ йдуть ту дуже слабо, выробляють заледви три дни въ тыжни и то по три кводры.

— Connellsville, Pa. Въ доокресныхъ копальняхъ вугля роспочали стало роботу. — Часы поправляють ся.

Всячина

Професоръ Jack Turner зъ Kentuky, близько 80 лѣтный старець и батько 46 дѣтей оженивъ ся недавно по разъ шестый. Старовина певно не знае, що то значить слово: страхъ.

Найбо̂льше море есть Океанъ Споко̂йный, бо займае просторонь 70,000,000 квадр. миль.

Найбо̂льша комната есть царска въ Петерсбургу, бо есть 160 сто̂пъ довга, а 150 широка.

Найтеплѣйшій край есть въ Африцѣ, коло Масавы: 133 степенѣвъ въ тѣни, а найзимнѣйшій въ Канадѣ, въ по̂вно̂чно-захо̂дно̂мъ повѣтѣ 76 ст. по нижше зера.

ЯКЪ СКОРО ДО̂СТАЕМО ЛИСТЫ?

Зъ Каиро, Египетъ, до Ню Йорку за 15 дней. Межи Ню Йоркомъ а Калькутомъ (Индіи захо̂дні) 32 дни. Одинайцять днѣвъ зъ Бриндизы (Италія) до Ню Йорку, а зъ Атенъ (Греція) до Ню Йорку за 14 днѣвъ. До впаду рѣки Конго, въ Африцѣ, забирае часу зъ Ню Йорку 52 дней. — А якъ довго забирае часу листъ подавати въ нашо̂й Галичинѣ передъ выборами, если я на примѣръ въ Тернополи написавъ до Золочева?

Читайте „Свободу“ то довѣдаете ся.

— На чикавку треба выставити языкъ и тримати го такъ черезъ ко̂лька минутъ, а перестане та хороба.

— На одну минуту родить ся на свѣтѣ 70 дѣтей, на годину 4300, на день 100.800, а на ро̂къ 36,792,000.

— Въ Шлеску вынайшовъ якійсь Свѣталсь колыску, котра сама колыше ся. Коло неи есть прирядъ, котрый накрученый на 24 годинъ приводить колыску въ рухъ.

— Найдорожшу корону мае король португальскій. Золота и діяменто̂въ на нѣй есть за 15 міліоно̂въ зр. — Корону англійской королевы Вікторіи цѣнять на 3 міліоны зр.

ЗАПЛАТИЛИ ЗА „СВОБОДУ“ ВЪ МѢС. ДЕЦЕМ.:

	Ansonia, Conn.	
1)	Ібуръ Василь	$2.00
	Mt. Carmel, Pa.	
2)	Трохановскій Гр. на р. 1897	2.00
3)	Мудрый Иванъ	2.00
4)	Вархоликъ Алекс.	1.00
5)	Щипчакъ Юстинъ на р. 1897	2.00
	Philadelphia, Pa.	
6)	О. І. Грабаръ	1.00
	McAdoo, Pa.	
7)	О. Н. Молчанъ	2.00
	Punxsutawney, Pa.	
8)	О. І. Сабовъ	1.00
	Detroit, Mich.	
9)	Дмыньскій Мих.	0.50
	New Kensington, Pa.	
10)	Костикъ Алекс.	1.00
	Troy, N. Y.	
11)	Петрыгала Григ.	2.00
12)	Хованскій Иванъ	1.00
	Derby, Conn.	
13)	Семанъ Хвалакъ	2.00
14)	Бреня Павелъ	1.00
	Olyphant, Pa.	
15)	О. Т. Обушкевичъ	2.00
	Trenton, N. J.	
16)	О. Т. Дамяновичъ	1.00
	Excelsior, Pa.	
17)	Митерскій Григ.	2.00
	Lancaster, N. Y.	
18)	Максимикъ Симео	1.00
	Pittsburg, Pa.	
19)	О. Суткайтісъ	2.00

Моя жѣнка пôдчасъ бурѣ.

(Гумореска Марка Твен'а.)

Страхъ передъ бурею є одною зъ найбôльше доймаючихъ недугôвъ людскихъ.

Пôдлягають ему передовсѣмъ жѣнки, деколи покоевй песики, а дуже рѣдко мужчины. Смѣшный сей недугъ бôльше нѣжь кожда инша обставина паралѣжує людскій розумъ и частогусто годъ переконати такого чоловѣка о безпôдставности сего переляку.

Неодна жѣнка смѣло гляне въ очи самому чортови, не злякаесь навѣть мыши, а на видъ блискавки и громôвъ сходить зъ ума.

Пробудивъ мене зô сну несамовитый крикъ моеи жѣнки.

— Віліямсъ, Віліямсъ! — загомонѣло зъ якогось вôддаленого мѣсця.

Отямившись трохи вôдповѣвъ я:

— Евангелино! чи се ты такъ заверещала? де ты?

— Я схоронилась до спижарки! И тобѣ не соромъ спати въ таку страшну бурю?

— Я не могъ соромитись у снѣ. Се глупота. Годѣ соромитись у снѣ.

— Знаю я вôдъ давна, що ты безвстыдникъ. И по тыхъ словахъ почувъ я доходячій до мене хлипаня.

Я запанувавъ надъ собою и не дорѣкавъ ѣй за те, а найлагôднѣйше вôдповѣвъ:

— Жаль менѣ тебе дуже, але кôдъ серденько сюды. Она плакала дальше.

— Віліямсъ! роздаєсь опять крикъ повный роспуки.

— Господи, щожь тамъ такого?

— Ты ще у лôжку?

— Розумѣесь! або що?

— Заразъ менѣ встань, прошу тебе дуже! Ты повиненъ хочь трохи зважати на свое жите, если вже не зъ взгляду на мене, то бодай на память нашихъ дѣтей!

— Про щожь тобѣ розходить ся?! Я тебе зовсѣмъ не понимаю!

— Ахъ мôй милый Боже! Хибажь ты не знаешь, що пôдчасъ бурѣ найнебезпечнѣйша постель? Въ усѣхъ наукових книжкахъ про те вычитати можна. Але тобѣ про се байдуже, бо ты зъ лѣнивства и для спаня готовъ жертвувати жите в цвѣтѣ власнои родины.

— Мовчи до чорта, я вже...

Дальшѣ мои слова перервала наразъ блискавиця, грôмъ и переразливый крикъ моеи жѣнки.

— А видишь, а видишь! Віліямс, якъ можна бути такимъ безбожникомъ и таке выговорювати пôдчасъ такъ грôзнои бурѣ?

— Аджежь я нѣчо злого не сказавъ. Вырочѣмъ мои слова не мають найменшои звязи зъ станомъ атмосферы. Гримѣло бы, хочь бымъ и устами не воруxнувъ. Мусишь знати, що коли атмосфера переповнена елєкричностію...

— Ага, тзая все правда! Хибажь не знаешь, що надъ нашою хатою нема громовôдвôдъ, та що твоя жѣнка и дѣти наражені суть на велике небезпеченьство.

— Мôй Боже! що ты тамъ робишь, запалюешь сѣрникъ? У таку бурю? Ты збожеволѣвъ?

— А щожь се кому шкодить? Темно мовъ у могилѣ а я...

— Сейчасъ менѣ згаси сѣрникъ! Ты насъ справдѣ хочешь усѣхъ згубити! Тажь знаешь, що огонь притягає громы.

Втôмъ грôмъ грюкнувъ зъ цѣлои силы.

— Чуешь, чуешь? Бачь, чого ты наробивъ?

— Я?... Если запаленый сѣрникъ може притягнути грôмъ, то не може его чей выкликати. Еслижь сей грохôтъ прямованый бувъ на мôй сѣрникъ, то по правдѣ, що панъ перунъ не дуже цѣляє до мєты...

— Віліяме, чи не стыдно тобѣ такі безбожні рѣчи говорити? Жите насъ усѣхъ висить на волосочку а ты въ подобной хвили выговорюешь такій слова! Чи молишь ся ты йдучи спати?

— Я хотѣвъ... але... бачишь пригадавъ собѣ смѣшный случай... а опôсля позабувъ тай заснувъ...

— Тррахъ, бумъ, бухъ....

— Ого вже по насъ! нема ратунку! Ахъ ты безбожнику! Якъ посмѣвъ ты въ таку хвилю лягати спати и то безъ молитвы?

— Вечеромъ була гарна погода, нѣ одної хмарочки на небѣ. Якимъ чиномъ мôгъ я предвидѣти, що за маленькій грѣхъ, цѣла природа заревить такою злобою и бурею? Але зъ твоеи стороны не красно менѣ за се дорѣкати. Знаешь, що се лучаесь менѣ дуже рѣдко а бодай не лучилось анѣ разу вôдъ того великого землетрясеня, що то пôсля тебе, я бувъ его причиною.

(Конець буде.)

PETRO SERAFIN
ПЕТРО СЕРАФИНЪ
424 Shamokin St.

Руский готель.

Мае пиво, віску и всякй другй здоровй напитки. Готель чистенькій, услуга порядна, честна и солидна.

Вже часъ покинути чужихъ, а собѣ самыхъ пôдпомагати.

Peter A. Stief
11, 13 & 15 OAK Str.
Mt. CARMEL, PA.

ОСТРА ЗИМА НАДÔЙШЛА!

Щобъ не мерзнути дармо, просимо заглянути до нашого великого складу, засмотреного въ осѣнній и зимовй товары, въ найлѣпшôмъ сортѣ, пôсля найновшои моды въ розмаитыхъ кольорахъ и пôсля розмаитыхъ цѣнъ. Мужескй убраня въ цѣнѣ $4.50—6.00 и высше. Великій запасъ дитиныхъ вовняныхъ убрань по 75 цнт. $3.50—4.50—6.00 и высше. Годъ вычислити всякого рода убрань и всякй цѣны, але вôдомо почт. людямъ, що у насъ можна найлѣпшй и найтанше всякй убраня достати, якъ де инде.

Мужескй пальта въ всѣхъ фарбахъ по $3.75 $5.00 $6.00 и высше.
Пальта для хлопцѣвъ по цѣнѣ $3.50 $4.50 $5.00—6.50 и высше.
Дитинні пальта по цѣнѣ $1.00—1.50 —2.00—2.50 и высше.
Также не забувайте, що у насъ можна дуже танько достати близну найлѣпшу спôдну и верхну, капелюхи и шапки зимовй!

Зайдѣть — то побачите.

PETER A. STIEF,
11, 13 & 15 North Oak str.
Mt. CARMEL, Pa.

Великій складъ убрань и першорядный кравець.

Dr. J. FLORIAN MEEK
(Д-ръ Миколайчикъ)

Специяліста въ акушеріи, для хоробъ бабскихъ и дѣточихъ.
Offis 125. 3-th str. помѣжь Maple и Vine str.

MT. CARMEL, PA.

Молодый сей докторъ скôнчивъ студія въ Baltimore пôсля нового пляну наукъ. Лѣчить всякй хоробы знаменито, особливо розумѣе ся на справахъ положничихъ и на хоробахъ дѣточихъ. Розмовить ся по руски, по польски и по англійски. Дуже милый чоловѣкъ, звычайно молодый докторъ! Най васъ Панъ Бôгъ боронить, щобысте другого кликали, якъ маєте свого.

H. FEINBERG,
ЗЕГАРМИСТРЪ и ЮВІЛЕРЪ
619 Cor. Shamokin & Commerce str.
Shamokin, Pa.

Зегармістръ, що бувъ зъ Ляховичомъ въ спôлцѣ — перенѣсъ ся на N. 619 Cor. Shamokin & Commerce st; где стрітка ра стає. Заложивъ великій складъ зегаркôвъ и зигарôвъ зотлыхъ. Хто у мене купуе за $5.00 товару, достане файный презентъ, що буде вартати $1.00.

Маю также перстенѣ золоти. Маю до спродажи револьверы, окуляры все по дуже низкихъ цѣнахъ. — Прошу зайти до мене, а хто у мене що купить, то певно буде задоволеный. — Робота моя добра и дуже тана.

За роботу гварантую на два роки.

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.
TROMETTER'S
(Тромейтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.

Снѣданя, Обѣды, Вечери.

Въ кождôмъ часѣ можна достати такъ горячій якъ и зимній перекуски. Потравы приладжений на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пильна и солидна.

Особлий покоѣ для родинъ. — Найлучшй вина, пива, лікеры, віски и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Препоручае ся всѣмъ сю реставрацію, а передовсѣмъ приѣзднымъ.

Пишучій сей адвертайсментъ ручить за Тромейтера.

O. Murdza & Bro's
46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
О. МУРДЗА и БРАТЪ.

Сторъ засмотреный въ найлѣпшй товары, спроваджованй впростъ зъ найперших складôвъ. — Маймє вѣхъ Руснакôвъ въ Mt. Carmel засмотрене въ живность. Продає также одяги майнерскй и посылае грôшѣ до старого краю танько, точно, скоро и беспечно.

Свôй до свого — а до чужого не пхай ся. Жидôвъ оминайте зъ далека!

Dr. I. GOODMAN
Physician and Surgeon
Office: Mt. Carmel Avenue, Opposite Mt. Carmel House
MT. CARMEL, PA.

Лѣчить всякй хоробы добре и танько. Може розмовити ся по руски, по польски и по словенски.

Гаврілъ Малнякъ
Гуртовный складъ
(Wholsale)
20 Market st.
SHAMOKIN PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого гатунку.

Братя! замовляйте у свого!

ВКЛАДАЙТЕ ЛЮДЕ ГРОШЪ ТÔЛЬКО ДО:
MT. CARMEL BANKING COMPANY
въ MT. CARMEL, PA.

Заложеный 13. децембра 1894	
КАПИТАЛЪ	$50.000
Неподѣльный доходъ	4.000
Надвышка	2.000

THOS. M. RIGHTER, president. DAVID CAMP vice president.
F. M. EVERETT cashier.

ДИРЕКТОРЫ:

D. D. Bolich	Jos. S. Nowakoski
George E. Berner	Harey S. Robius
O. B. Millard	Thos. M. Righter
David Camp	P. A. Stief
Joseph Gould	Benj. Wirt
Issac Goldschmidt	John L. Williams

Сей банкъ заступають и хоронять своими мастками ти люде, що въ горѣ выписани. Не тримайте грошѣ по матерацахъ, а зложѣть ихъ беспечне мѣсце.

ОДИНОКІЙ РУСКО-ПОЛЬСКІЙ МАГАЗИНЪ
„Пôдъ Червоною Звѣздою".

Я увѣдомляю Почт. публику, що мы купили фабрику убрань и можемо продавати убраня о 25 прц. таньше, якъ въ другихъ сторахъ. Убраня майнерскй и оверолсы можете купити у

Star Clothing Hall
26 S. Oak st.
(другй дверѣ вôдъ банку).
MT. CARMEL, PA.

M. ROTHSCHILD,
642 E. Sunbury St.
ШАМОКИНЪ, ПА.

Великій складъ всякого рода убрань, для старшихъ и для дѣтей. Капелюхи, шапки и всякй другй рѣчи того рода въ найлѣпшôмъ гатунку, въ низкихъ цѣнахъ.

RICHARD IRVIN
FURNITURE DEALER and UNDERTAKER,
OAK STR.
Mt. Carmel, Pa.

Нашй люде знають не вôдъ нынѣ Irvin-a. Чи то похоронъ, боровôдъ Боже, то ни зайдѣсь?

Свого чоловѣка нема, треба шукати чужого, але честного, котрый тя не ошукає. — Оженишь ся, де пôдешь по гратя? До Irvin-a, вôнъ дасть таньо, але добрй гратя и за грôшми почекає.

Люде! Йдѣть въ тыхъ потребахъ тôлько до Irvin-a, бо вôнъ нашъ пріятель.

LAUER BREWING CO.
въ READING, PA

ЗАЛОЖЕНЫЙ 1866 року. — Вырабляє 25.000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Pennsylvenia „LAUER BREWING CO." есть вôльне вôдъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшимъ. Завсѣгды одное и тое самои доброты и прїемного смаку и есть спорядкане пôдъ зарядомъ одного зъ найздôбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварôвъ.

Вырабляє въ найлѣпшôмъ гатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Сальонѣсты и приватнй родины повинни замовляти пиво лишень въ броварѣ:

LAUER BREWING CO.
READING, PA.

Хто хоче справити яку офѣру до свои церкви нехай ся зверне до найсолѣднѣйшого и найдешевшого

Руского товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ.

ТОВАРИСТВО СЕ МАЕ У СЕБЕ НА СКЛАДѢ:

наплечники, стихари, поясы, обрусы, плитоны, фелоны, епитрахилѣ, образы, плащаницѣ, чаши, лѣхтарѣ, хресты, хоругвы, книги церковни и взагалѣ всякй рѣчи потрѣбнй до ужитку церковного.

ЯКЪ НАЙДЕШЕВШИ ЦѢНЫ.

При замовленяхъ на больше якъ 100 злр. а. в. вôдповѣдный опустъ (рабатъ).

Всѣ рѣчи выкôнчени стисло пôсля приписôвъ гр. кат. обряду. Товаръ приходить на мѣсце призначеня найдальше за мѣсяць вôдъ часу замовленя.

Товаръ высылаєсь лишь за попереднымъ присланемъ належитости, або за послѣплатою (C. O. D.).

Адресуйте такъ:

„Товариство для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ" въ Самборѣ,
AUSTRIA, GALICIA.

W. H. LEWIS
622. Sunbury St.

Branch Store,
11. N. Shamokin str.
SHAMOKIN, PA.

Складъ всякихъ музичныхъ инструментôвъ, якъ трубы, гармонія, пяніна, скрипки, басы и другй краснй инструменты. Цѣны не высокй, а инструменты дуже добрй, спроваджованй зъ найлѣпшихъ фабрикъ. Якъбы хто хтѣвъ повеселити ся въ недѣлю и свята, най зайде тамъ, а купить собѣ танько красный, музичный инструментъ.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ШТОРЪ
въ
ОЛИФАНТѢ ПА
Пôдъ зарядомъ
ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстного руского патріоты Есть се найлучше засмотреный зô всѣхъ шторôвъ во всѣ потрѣбнй товары и всякого рода по якъ найтаньшôй цѣнѣ.

Кождый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патріотомъ, най спѣшить до свого руского штору. Особенно наши газдынѣ най йдуть громадно!

На що Юськôвъ, Шмулѣвъ споматати? Идѣть до свого.

НО! НО! НО!

Stop! Станъ и оглянь всѣ возы для бучерôвъ, грôсерникôвъ, гендельникôвъ (до розвоженя пива) и розмаитй другй, роблені зъ найлѣпшого матеріяльу и найлѣпшои роботы!

Головне ковальство!

Спеціяльно выраблають ся желѣзнй плоты, и огородженя надгробникôвъ.

J. B. ZIMMERMAN Agt.
Cor. Independence and Market str.
SHAMOKIN, PA.

HOTEL
HETMAN CHMIELNICKI.
Alexy Halaburda
Mt. CARMEL, PA.

Коло лѣгайского діпа есть рускій готель, одинокій на цѣле мѣсто рускій готель. Чистенько тамъ, всякй напои, якъ віска, пиво, румъ, темперь дуже добрй и здорові. Хто хоче переночувати, знайде тамъ чисте лôжко и чемну услугу.

Ану Русины! Чижь будете все ходити по чужихъ людяхъ и за свои грошѣ по кутахъ стояти?

Найлѣпше лѣкарство на всѣ слабости зъ фабрикъ: „RIPANS CHEMICAL Company"

Лѣчать слѣдуючй слабости: Нудность, мдлости, бôль головы, цѣмѣрку, вѣтры, нестравность, затвердженє, направляє жолудокъ и всѣ другй слабости.

Лѣкарства тй называють ся такъ:

Ripans Tabules.
Ripans Tabules cure nausea.
Ripans Tabules: at druggists.
Ripans Tabules cure dizziness.
Ripans Tabules cure flatulence.
Ripans Tabules cure headache.
Ripans Tabules cure dyspepsia.
Ripans Tabules assist digestion.
Ripans Tabules cure bad breath.
Ripans Tabules cure biliousness.
Ripans Tabules: one gives relief.
Ripans Tabules cure indigestion.
Ripans Tabules cure torpid liver.
Ripans Tabules cure constipation.
Ripans Tabules: pleasant laxative.
Ripans Tabules: for sour stomach.
Ripans Tabules: gentle cathartic.
Ripans Tabules cure liver troubles.

Можна достати во вѣхъ антикахъ.

R. H. Morgan
9 W. Centre St.
SHENANDOAH, Pa.

Вырабляє фаны, пасы, шапки и вôдзнаки для Братствъ. Пишѣть до цѣнники и по пробу.

Молись, трудись, учись, до „СОЮЗА" запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближнього люби, церковь посѣщай, „СВОБОДУ" читай, Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся. Въ льотерію не грайте, тôлько грошъ щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому", ану скиньтесь по центови. Се не забувайте! . . . . Буде зъ васъ.